

Kính thưa Thầy và các Thầy Cô!

Chúng con xin phép chia sẻ một số nội dung chính mà chúng con ghi chép trong bài Thầy Vọng Tây giảng từ 4h50' đến 6h00', sáng thứ Tư ngày 04/06/2025.

PHẬT HỌC THƯỜNG THỨC

Bài 094: Thích Ca Mâu Ni Phật là một vị Thầy giáo

Thích Ca Mâu Ni Phật là một vị thầy giáo chứ không phải là một vị thần. Nghề nghiệp chính của Ngài chính là giáo dục nhân quả, giáo dục chuyển ác thành thiện, giáo dục chúng sanh nhận rõ được chân tướng sự thật của vũ trụ nhân sinh. Hòa Thượng nói trong tất cả các Kinh, không có một Kinh nào mà Thích Ca Mâu Ni Phật bảo chúng ta phải tôn kính Ngài. Phật chỉ dạy chúng ta nên làm theo chứ không bảo chúng ta thờ cúng một cách long trọng để cầu phước, cầu may.

Hòa Thượng nói: ***“Các vị phải nên biết, Thích Ca Mâu Ni Phật có thân phận rất cao quý, là một vương tử nhưng Ngài rất là thông minh. Năm 19 tuổi, Thích Ca Mâu Ni Phật đã đi tham học, đến năm 30 tuổi, thì tròn 12 năm. Sau khi học xong 12 năm, Ngài đã học được rất nhiều thứ, thế nhưng, không cứu cánh. Ngài vẫn cảm thấy, nó không giúp ích được gì cho mình. Theo thế gian nói thì “biết lẽ đương nhiên nhưng không biết lẽ sở dĩ nhiên của nó”.***

“Những cao nhân Ấn Độ thời đó cũng tu bố thí, có trì giới, nhẫn nhục, tinh tấn, thiền định nhưng vẫn không có trí tuệ. Thiền định của họ không đến nơi cho nên họ không vượt thoát được sáu cõi luân hồi. Chúng ta nhìn thấy Thích Ca Mâu Ni Phật cả đời làm một công tác giáo dục không công. Thậm chí không phân quốc tịch, không phân chủng tộc, không phân tôn giáo. Chỉ cần ai chịu học thì Ngài đều nhiệt tâm để dạy. Cho nên, chúng ta có thể khẳng định, cả đời Thích Ca Mâu Ni Phật là một thầy giáo. Nghề nghiệp của Ngài chính là dạy học. Ngài không phải là thần, là tiên hay là một vị thánh ở phương nào đó, cũng không phải là một nhà tôn giáo.”

Ngài thông minh ở chỗ Ngài biết thế gian này là tạm bợ nên tìm cách rời xa nó và không bị nó ràng buộc. Thân phận của Ngài đã đạt đến đỉnh cao như vậy, thế mà Ngài vẫn còn xả bỏ. Còn chúng ta thì đắm chấp thậm chí nỗ lực truy tìm những thứ ảo danh ảo vọng. Đây là điều cần phải phản tỉnh.

Các Bà La Môn thời Phật tại thế biết về sáu cõi luân hồi nhưng lại không biết nguyên nhân hình thành và cách thức nào để vượt được sáu cõi. Chúng ta học Phật chính là học cách vượt thoát sáu cõi luân hồi chứ không phải học Phật để có danh vọng lợi dưỡng. Rất đáng buồn cho người học Phật ngày nay! Khi chưa có danh vọng thì không sao nhưng khi tiếp cận được danh vọng lợi dưỡng thì họ bị danh vọng lợi dưỡng sai sử.

Thích Ca Mâu Ni Phật là một thầy giáo nên chúng ta thờ Phật là để cầu phước thì chúng ta sai rồi! Có người gặp tượng Phật là vuốt rồi xoa lên đầu, lên chân tay. Việc làm đó cho thấy chúng ta không hiểu hết ý nghĩa chân thật của việc học Phật. Phật không ban phước theo cách đó. Muốn lợi ích từ Phật pháp thì phải thật làm. Phật dạy chúng ta chân thành nên chúng ta nghe lời làm theo, dần dần chúng ta sẽ cảm nhận được sự chân thành là như thế nào?

Hôm qua tôi đi thay thủy tinh thể nhưng hôm nay, khi lên lớp, tôi không băng lại vì không muốn mọi người lo lắng cho tôi. Cho nên chúng ta phải mỗi niệm đều vì người lo nghĩ, chứ không phải vì ta mà lo nghĩ. Đây là tinh thần mà Phật dạy chúng ta và là biểu pháp một đời mà Hòa Thượng đã thực hành. Trước khi thay thủy tinh thể, tôi đã nói lời cảm ơn bạn tinh thể mắt đã theo tôi suốt 60 năm và xin lỗi bạn ấy vì đã sử dụng bạn không đúng cách, đã quá hoang phí, khiến bạn bị tổn thương nghiêm trọng như vậy. Chúng ta phải thường sanh khởi tâm tri ân, tâm báo ân đối với tất cả mọi sự, mọi việc, mọi vật.

Cho nên, tu hành không phải là xa rời thực tế mà tu hành chính là tu trong khởi tâm động niệm, trong đời nhân xử thế tiếp vật. Phước báu sẽ từ nơi đó mà hình thành chứ không phải do Phật hay một vị thần ban phước cho chúng ta. Một đạo lý là trồng dưa được dưa, trồng đậu được đậu. Chứ không phải trồng dưa lại ra củ khoai. Cho nên một người luôn khởi được tâm vì người mà lo nghĩ, thì tuy thân tướng chưa phải là Bồ Tát, nhưng đã gieo trồng nhân của Bồ Tát, tâm của họ đã là Bồ Tát rồi. Quan trọng là phải giữ được tâm đó thường hằng, dài lâu chứ không phải một sớm một chiều, không bền vững.

Hòa Thượng nói: ***“Phật không bảo bạn đi bái thần, Phật dạy cho bạn kính thần. Vì sao vậy? Vì thần cũng là chúng sanh. Chúng ta đối đãi với mọi người phải cung kính nên đối với quỷ thần cũng phải cung kính. Chúng ta biết rằng trong tương lai họ cũng là Phật. Nói rõ hơn, quá khứ là cha mẹ, tương lai là một vị Phật. Tâm của chúng ta là chân thành, là thanh tịnh, là bình đẳng, là chánh giác, là từ bi, vậy thì, nơi nơi đều diễn ra tâm chân thành, thanh tịnh, bình đẳng, chánh giác, từ bi. Không phải đối với người chúng ta cho rằng phải cung kính thì chúng ta mới cung kính. Đây là tâm phân biệt chấp trước. Chúng ta đem Thích Ca Mâu Ni Phật xem thành một nhà tôn giáo thì thật oan uổng cho Ngài rồi. Thích Ca Mâu Ni Phật là một người tốt, vậy mình lại nghĩ sai cho một người tốt, vậy tội này có nặng không?”***

Thân phận của Phật là một thầy giáo ân cần dạy bảo chúng ta, vậy mà chúng ta đã nâng Ngài, ngộ nhận Ngài là một vị thánh thần có thể ban phước, giáng họa. Hiểu như thế là đã hiểu sai một người tốt. Người hiểu rõ được vai trò, trách nhiệm, bổn phận của Ngài khi Ngài đến thế gian thì người đó sẽ học theo và làm theo vai trò đó của Ngài. Ngược lại, coi Ngài là một vị thần ban phước giáng họa thì sẽ kéo theo một loạt những người khác bắt chước làm theo sự hiểu lầm này.

Bản thân chúng ta không thể làm được một vị thần ban phước giáng họa nhưng nếu trở thành một thầy giáo giúp ích cho nhiều người thì mỗi người học Phật đều có thể làm được. Điều này chân thật là có đạo lý. Người chưa làm được thầy giáo lớn thì có thể trở thành một thầy giáo nhỏ, ngày ngày có thể tiếp cận được rất nhiều người. Hôm qua, trước khi vào phòng phẫu thuật, tôi phải thay dép, tôi đã chỉnh sửa lại dép có quai quai nhưng có một cô y tá nói với tôi rằng không cần phải làm như vậy. Tôi đã nói với cô rằng tôi là một thầy giáo, tôi thường dạy học trò phải như thế. Cô y tá đã rất ngạc nhiên. Sau khi phẫu thuật, tôi được nằm nghỉ và khi trở dậy để đi tái khám, tôi đã xếp chân lại ngăn nắp. Cô y tá thứ hai cũng rất ngạc nhiên và cũng nói với tôi là không cần làm như vậy. Khi họ mang đồ ăn đến và tôi nói là tôi ăn chay nên đã chuẩn bị đồ ăn. Họ cũng rất ngạc nhiên.

Những việc làm này của tôi, tuy là nhỏ nhưng nơi nơi chốn chốn đều làm ra một thân phận thầy giáo, nói cách khác, khởi tâm động niệm, hành động tạo tác đều đang biểu diễn một thân phận thầy giáo. Không phải ở trên giảng đường mới diễn ra vai trò này. Trong vô hình, thân phận đó có thể đã phát huy tác dụng với những nhân viên y tế này, có thể họ đã nhận được một bài học nào đó. Đây là điểm chúng ta cần đặc biệt chú ý.

Hòa Thượng nhấn mạnh: ***“Có rất nhiều người cho rằng Phật giáo là tôn giáo, cho nên họ chỉ tôn thờ và cầu xin. Nhiều điều tốt đẹp thì họ lại để qua một bên và không học những cái tốt đó.”*** Cái tốt chính là người học Phật ngay hiện đời này có thể tự tại an vui. Không phải cứ giàu là đạt được an vui. Người biết đủ mới tự tại an vui. Nếu có thể tu hành đúng như pháp Phật dạy thì không những đời này an vui mà còn giải thoát khỏi sự luân hồi, đến một thế giới chân thật vĩnh hằng. Ngược lại người không biết đủ thì cho dù sống ở đẳng cấp nào trong xã hội cũng không thể có được an vui.

Thích Ca Mâu Ni Phật khi là thái tử Tất Đạt Đa, Ngài rất thông minh, Ngài học tập hết văn học, nghệ thuật, kỹ thuật, cầm kỳ thi họa đến mức các vị thầy không còn gì để dạy cho Ngài. Nhưng Ngài không dùng tài năng học thuật hoặc ngôi vị Thái tử đó để xưng hùng, xưng bá. Biểu pháp này của Ngài là bài giáo huấn cho chúng ta. Chúng ta cứ mãi tìm cầu học thuật của thế gian, để rồi những học thuật ấy làm chúng ta thêm phức tạp, không có đường đi rõ ràng.

Chúng ta không nói đâu xa, ngay đến Hòa Thượng Tịnh Không, Ngài không học nhiều, chỉ mới học hết trung cấp nhưng đã làm được nhiều việc cho thế gian. Ngài không tìm cầu, không bằng mọi cách đạt được tấm bằng mà các trường Đại học danh tiếng mời Ngài tới nhận bằng tiến sỹ danh dự. Các giáo sư ở các trường đó đã tán thán Ngài xứng đáng ở ngôi vị đó. Hòa Thượng nhận bằng tiến sỹ không phải để ảo danh ảo vọng mà Ngài vì chúng sanh mà nhận tấm bằng này. Nhờ tấm bằng, Ngài có thể tham dự các cuộc họp tại Liên Hợp Quốc. Ngài không học nhiều nhưng Ngài lại thông tông thông

giáo, có thể giảng được các Kinh. Việc này là do nơi tâm Ngài chân thành, thanh tịnh lưu xuất ra.

Mỗi chúng sanh đều có trí tuệ vô sư trí-trí tuệ không cần thầy lưu xuất từ tâm thanh tịnh. Trí tuệ này giúp chúng ta khai thông, thấu hiểu hết tất cả. Phật pháp thường dạy bảo chúng ta hướng nội, không hướng ngoại tức là quay lại tìm cầu bên trong chứ không phải bên ngoài. Lục Tổ Huệ Năng từng khẳng định rằng “*Nào ngờ tự tánh vốn sẵn đầy đủ, nào ngờ tự tánh năng sanh vạn pháp*”. Lục Tổ là người không biết chữ, chưa từng trải qua trường Đại học nào thế mà Ngài thông suốt hết tất cả.

Sau khi đắc pháp với Ngũ tổ, Lục tổ phải ẩn mình trong đám thợ săn 15 năm. Khi Ngài lưu lạc đến nơi pháp sư Ấn tông giảng Kinh. Lúc này có hai người cãi qua cãi lại với nhau vì cái phước. Một người nói: “*Phước động*”, người kia nói: “*Không phải phước động mà là gió động*”. Lục tổ liền đi đến và nói: “*Không phải phước động, không phải gió động mà là tâm của nhân giả động*”. Câu nói này đến tai pháp sư Ấn tông và pháp sư biết Lục tổ là một người phi thường. Ấn tông đã hỏi Lục tổ rằng: “*Ngài có phải là truyền nhân của Ngũ tổ không?*”. Ấn tông cạo đầu và trở thành thầy thế pháp cho Lục tổ nhưng sau đó Ấn Tông đã đánh lễ tôn Lục tổ làm thầy trong khi Lục tổ là người không biết chữ. Đây cũng là bài học để chúng ta hiểu rằng năng lực của mỗi chúng ta là vô cùng, vô tận. Việc học là cần thiết, xã hội ngày nay cần học vị, tuy nhiên, chúng ta nên hiểu rằng thứ trí tuệ khai mở từ tự tánh mới vốn dĩ đầy đủ, mới là chân thật.

Đã có rất nhiều điển tích cho chúng ta thấy rằng chỉ cần quay về với tâm chân thành, thanh tịnh, bình đẳng, chánh giác, từ bi thì năng lực của tự tánh là vô lượng vô biên. Hiện tại, chúng ta chưa đạt được mức này, nhưng chúng ta phải hướng đến mục tiêu này để nỗ lực. Hôm nay chưa chân thành thì phải chân thành, phải nhận ra được đâu là chân thành, đâu là giả dối. Hiện tại có nhiều người không phân biệt được việc này. Họ ngày ngày làm việc giả dối, làm việc ô nhiễm mà vẫn tưởng rằng chính mình đang làm việc chân thật, làm việc thanh tịnh.

Cho nên hướng đến Thích Ca Mâu Ni Phật, chúng ta nhìn vào lịch sử của Phật, chúng ta nhìn vào đời sống của Hòa Thượng Tịnh Không, chúng ta sẽ biết thế nào là chân thành, thanh tịnh, bình đẳng, chánh giác, từ bi. Qua hình tượng của các Ngài, chúng ta học tập và làm theo. Nếu làm chưa giống thì dần dần làm mãi cũng sẽ giống. Tất cả đều cần có thời gian công phu. Có thể chúng ta phải trải qua 5, 10, 15 hoặc thậm chí 20 năm miệt mài làm, thì nhất định sẽ có ngày làm giống.

Không nên vội vàng mà mong có kết quả giống như Phật Bồ Tát, Tổ sư Đại đức đã làm! Nếu vội vàng là tâm háo cầu, tâm vọng cầu, tâm tham cầu. Thế gian gọi là “*Vô công hưởng lộc*”, để chỉ những chúng sanh không chịu nỗ lực, không có những năm tháng cày bừa nhưng lại mong có thu hoạch, không bỏ công tu hành như lý như pháp nhưng lại muốn có thành tựu giống Phật Bồ Tát. Hòa Thượng thường nói với chúng ta rằng Phật Bồ Tát không ngừng tinh tấn! Các Ngài đã là Phật Bồ Tát rồi mà vẫn không

ngừng tinh tấn, hướng hồ chúng sanh chúng ta là phàm phu mà ngày ngày vẫn chênh mảng, tinh tướng chứ không tinh tấn thì làm sao có thể có được kết quả tốt đẹp?

Bài học hôm nay, Hòa Thượng nhắc nhở chúng ta về thân phận của Phật là một người thầy giáo. Khi đã là thầy thì thường đứng trên bục giảng, học trò bên dưới không chỉ lắng nghe mà còn học theo sự nghiệp của thầy, tiếp nối nghề nghiệp mà thầy đã làm do đó chúng ta cũng là thầy giáo, gánh vác sứ mạng của Phật Bồ Tát. Cho nên, Hòa Thượng muốn nhắc chúng ta rằng mỗi chúng ta nên biết rõ thân phận của Phật để học và làm theo, truyền thừa sứ mạng giáo học của Phật là giáo dục chúng sanh đoạn ác tu thiện, chuyển mê thành ngộ, lìa khổ được vui, chứ không phải là cung kính Phật như một vị thánh thần./.

Nam Mô A Di Đà Phật

Chúng con xin tùy hỷ công đức của Thầy và tất cả các Thầy Cô!

Nội dung chúng con ghi chép lời giảng của Thầy có thể còn sai lầm và thiếu sót. Kính mong Thầy và các Thầy Cô lượng thứ, chỉ bảo và đóng góp ý kiến để tài liệu học tập mang lại lợi ích cho mọi người!